



LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

HE 34/2025 vp: Hallituksen esitys laiksi Yleisradio Oy:stä annetun lain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta 23.5.2025
Vastinekuuleminen

Yleistä lausunnoista

- Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on saanut käsittelyssä olevaan hallituksen esitykseen liittyen 11 asiantuntijalausuntoa seuraavilta tahoilta:
 - Oikeusministeriö, Traficom, APFI, Journalistiliitto, Medialiitto, MTV, Radiomedia, RTTL, Sanoma Media Finland, YOT ja Yleisradio
- Lausunnoissa pidettiin yleisesti tärkeänä Yleisradion ja sen vastaavien toimittajien riippumattomuutta ja mahdollisuutta tehdä yhteiskunnallista journalismia. Myös parlamentaarisen päätöksenteon perinnettä pidettiin tärkeänä.
- LVM:n vastineessa keskitytään lausunnoissa ongelmallisina pidettyihin seikkoihin ja vastine on jaoteltu teemoittain sen mukaisesti, moniko lausunnonantaja on ottanut asiaan kantaa.

Avoimuusvelvoite (7 b §)

Lausunnonantajien huomioita:

- OM, Medialiitto, Radiomedia, Sanoma ja MTV pitivät velvoitetta hyvin väljänä.
- OM katsoi lausunnossaan lisäksi, että velvoitteen rajat määrittyvät pitkälti perusteluissa (esimerkkeinä tietojen julkaisu ja velvoitteen ulkopuolelle rajatut tiedot).
- Medialiitto, Radiomedia ja Sanoma esittävät pykälään uutta 2 momenttia velvoitteen tarkentamiseksi, myös MTV kannatti velvoitteen tiukentamista.
- Journalistiliitto ja RTTL katsoivat, että avoimuutta tulisi edistää laajentamalla julkisuuslain soveltamisalaa julkisomisteisiin yhtiöihin.
- Yle ja Ylen lausuntoa avoimuusvelvoitteen laajuuden osalta kannattanut YOT toivat esiin, että lain muutoksista tehty parlamentaarisessa työryhmässä lopullinen poliittinen päätös.
- Traficom ja APFI pitivät säännöstä hyvänä.

LVM:n kanta:

- LVM yhtyy OM:n esittämään ja PeV:n vahvistamaan yleiseen kantaan siitä, että tulisi välttää velvoittavuudeltaan heikkojen säännösten säätämistä.
- Velvoitteen väljyys on tuotu esiin myös parlamentaariselle Yle-työryhmälle, kuitenkin huomioiden että Yle-laki sisältää nykyisinkin tavoitteenomaisia säännöksiä ja siten ehdotettua 7 b §:ää voidaan pitää muotoilultaan Yle-lakiin sopivana, vaikka muuhun lainsäädäntöön säännös ei sellaisenaan sopisi.
 - Avoimuutta koskeva säännös vastaa voimassa olevan Yle-lain 7 a §:n muotoilua, jota eduskunta ei pitänyt ongelmallisena sitä säädettäessä (LiVM 11/2017 vp).
- Avoimuuteen käsitteenä sisältyy LVM:n käsityksen mukaan keskeisesti tietojen julkisuus. Ministeriö pitää sen vuoksi selvänä, ettei avoimuutta ole mahdollista edistää ilman talouteen ja toimintaan liittyvien aiempaa kattavampien tietojen saattamista julkisesti saataville.
- Hallintoneuvosto voi ohjaustehtäviensä kautta määritellä Ylen toimintaa ohjaavia periaatteita varojen käytön avoimuus- ja tehokkuusvalvonnan mahdollistaessa hallintoneuvostolle tarkemman avoimuuden tason määrittelyn.
- LVM toteaa, että ehdotetun 7 b §:n täsmentämiselle esimerkiksi Medialiiton, Radiomedian ja Sanoma Media Finlandin lausunnoissaan esittämällä tavalla ei ole estettä, mikäli eduskunta katsoisi parlamentaarisessa yhteisymmärryksessä pykälän täsmentämisen olevan tarpeen.

Yleisradion valvonta

Lausunnonantajien huomioita:

- Medialiitto, Radiomedia ja Sanoma Media Finland esittävät lausunnoissaan, että Ylen valvonta tulisi muuttaa yhtiöstä riippumattomaksi.
- Medialiitto ja Radiomedia vetoavat perusteina unionin valtiontukisääntelyyn ja Sanoma eurooppalaiseen medianvapausasetukseen.

LVM:n kanta:

- LVM:n näkemyksen mukaan Ylen valvontajärjestelmä täyttää EU:n valtiontukisääntelyn edellytykset.
 - Euroopan komissio ei ole Yleä koskevien valtiontukikanteluiden käsittelyn yhteydessä edellyttänyt Suomelta muutoksia nykyiseen valvontajärjestelmään.
- Ylen valvontajärjestelmän katsotaan täyttävän myös medianvapausasetuksen edellytykset.
 - Medianvapausasetuksen osalta hallituksen esityksessä esiin tuodulla tavalla asetuksen mukaisilla hallituksen vaikutusvallasta vapailla mekanismeilla tarkoitetaan asetuksen neuvotteluissa käytyjen keskustelujen perusteella esimerkiksi parlamentaarisia julkisen palvelun medioiden valvontamalleja.

Yleisradion rahoitus



Lausunnonantajien huomioita:

- Journalistiliitto katsoo lausunnossaan, etteivät parlamentaarisen Yle-työryhmän sopimat leikkaukset ole eurooppalaisen medianvapausasetuksen edellytysten mukaisia.
- RTTL toteaa lausunnossaan, että medianvapausasetuksen vaatimukset tulisi tuoda eksplisiittisesti osaksi lainsäädäntöä.
- Sanoma katsoo lausunnossaan, että rahoituksen tulisi perustua vain yhtiölle laissa määrättyyn tehtävään.

LVM:n kanta:

- Medianvapausasetus ei ole vielä sovellettavaa oikeutta. Asetuksen tarkoituksena on sen johdantokappaleiden mukaisesti estää sopimaton vaikuttaminen julkisen palvelun median rahoitukseen vuosittaisissa talousarvioneuvotteluissa.
- Ylen rahoituksen perusta ja indeksitarkistukset on määritelty lain tasolla. Parlamentaarisen päätöksenteon perinne osaltaan myös turvaa rahoituksen ennakoitavuuden ja pitkäjänteisyyden. Ylen rahoitus perustuu julkisen palvelun toteuttamisen vaatimiin kustannuksiin ja rahoitusjärjestelmän tavoitteet (HE 29/2012 vp) vastaavat medianvapausasetuksen tavoitteita.
- LVM toteaa, että medianvapausasetuksen vaatimukset tulee ottaa huomioon tulevaisuudessa mahdollisista Ylen rahoituksen muutoksista päätettäessä.

Vastaavia toimittajia koskeva sääntely

Lausunnonantajien huomioita:

- Yle esitti harkittavaksi onko tarpeen mietinnössä täydentää ehdotetun 6 d §:n perusteluja sellaisen ajateltavissa olevan tilanteen varalta, jossa Ylen hallitus päättää erottaa vastaavana toimittajana toimivan Ylen toimitusjohtajan.

LVM:n kanta:

- Yle-laissa tai osakeyhtiölaissa ole sääntelyä toimitusjohtajaa koskevista erottamiskriteereistä. Osakeyhtiölain mukaan hallitus voi erottaa toimitusjohtajan tehtävästään ja erottaminen tulee voimaan välittömästi, ellei hallitus päättä myöhemmästä ajankohdasta.
 - Koska muussa lainsäädännössä ei ole asetettu toimitusjohtajan erottamiselle kriteerejä, ei esitetty 6 d § johda LVM:n näkemyksen mukaan lainsäädännön ristiriitatilanteeseen.
- Siinä tapauksessa, että Ylen vastaavana toimittajana toimisi yhtiön toimitusjohtaja, tulisi toimitusjohtajan erottamisen olla samojen kriteerien mukaista kuin muidenkin vastaavien toimittajien, jotta medianvapausasetuksen vaatimusten kiertäminen ei olisi mahdollista.



LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!

Roosa Patrakka, roosa.patrakka@gov.fi

Eero Salojärvi, eero.salojarvi@gov.fi